

LEGENDY RZECHA I RZECHWY

Witaj, Przybyszu, w przepięknym Rzeszowie
O miejscowych legendach dziś nieco się dowiesz.
Podejdź do schodów przy austriackiej stuletniej trafficie; Lecz jednak nie schodź nimi w dół – bynajmniej!
Stań przed miejscem gdzie odwzorowana Jest XVII-wieczna mapa K.H.

Miasto sporządziło kopię tę dla uświetnienia Obchodów 650. rocznicy istnienia Rzeszowa.
Powód, dla którego tu jesteś, wisi tuż nad planem: Ozdobny herb miasta pięknie malowany.
Spotkasz go jeszcze w czasie dzisiejszej przebieżki, Kiedy legend śladem powiodą nas ścieżki.
Teraz chciałbym, byś dowiedział się trochę o historii miasta, I usłyszał, skąd miano Rzeszowa wyrasta.

Na terenach, które dziś Staromieście objęło nadzorem
Pomiędzy rzeką Przyrwą, bagnem i jeziorem
Domostwo swoje wzniosłem z zabudowaniami.
Na imię mam Rzech, Rzeszem bywam zwany.
Byłem robotnym człowiekiem, dóbr zebrałem mnóstwo
W stodołach i komorach...
Nie znało ubóstwo progu mojej chaty.
Wszak też mnie i Rzechwie – mej kochanej żonie
Nie raz i nie drugi skarbów zazdrozczono.
Umiąłem ja jednak nie tylko pracować,
Ale też się bronić, gdy ktoś chciał rabować.
Ogrodziłem domostwo gęstym ostrokołem,
A woda załała, czego nie objąłem.
Bagna drogę odcięły gościom nieproszonym

I tak powstał gród mój, wśród rzeki wzniesiony.
Potomkowie moi osadę dzielnie rozwijali
I ku mej pamięci Rzeszowem nazwali.

Lata później Kazimierz Wielki z pomiędzy dworzan i rycerz
Wybrał tych, którym za służbę wiele się należy.
I tak dobra nad Przyrwą, Mikośką i Wiśtokiem
jeden z nich uzyskał
Był to Jan Pakosławic, możny ze Strożyska.
Sam zwał się „Rzeszowskim”, gród nazwę zatrzymał...
Lecz Tobie czas w drogę, później wspomnę!

Stań tyłem do mapy, przez przejście rusz śmiało,
Lecz uważaj przy tym – pasów tu niemało!
Wybierz te, które trochę z lewa
Wiodą w stronę _____
przepięknego drzewa!
Rzechwa z jej kwiatów sporządzała napary; kaszel odganiała
I przeciw gorączce działanie skuteczne miały.
Przyjrzyj się drzewu, lecz nie zbaczaj z drogi;
Nie wahaj się, niech chodnik prowadzi Twe nogi.
Kancelarię parafialną miniesz z prawej strony –
Wspaniała budynek, ogrodem białym otoczony.
Dzwonnicy, co na wprost, zawdzięczaliśmy informacji wiele!
Kiedy targ na rynku albo msze w kościele.

Trzymaj się Twego traktu ciągle prawej strony.
Widzisz tu ciąg kamienic?
Stań tak na początku ulicy, abyś pierwszą kamienicę
miał po prawej stronie, zaś po lewej dzwonnicy
Spójrz na kamienicę, w górze, na niebieskiej tablicy
Dojrzyś nazwę biegnącej stąd starej ulicy
To 3-go _____ – tak, to te litery!
Często tu chodziłem z żoną na spacer.
Z nią też do kościoła tędy podążałem.
Jeśli jesteś ciekaw – spróbuj go odnaleźć!
Od dzwonnicy rusz śmiało, prosto w 3 maja
Podpowiem Ci mój przyjacielu.
Jeżeli masz zegarek ok. 3 minut idź spacerkiem
aż dojdiesz do celu.

Podążaj ulicą; ciekawe, czy zdziałać to zdołasz...
Bądź cierpliwy i dwóch wież białego kościoła
Wypatruj. Wiedź – jedną zegar zdobi;
Ruszaj w jej kierunku. Ja tymczasem zrobię
Niewielką dygresję, byś ulicę, którą idziesz, poznał.
To dawna droga, co biegła do Jasła i Krosna;

Za moich czasów zwano ją Pijarską, a za Austriaków
Nosiła miano Pańskiej, choć dla rzeszowiaków
Była po prostu Paniągą. Nazwę jej zmieniono na 3. maja
W setną rocznicę konstytucji – i tak już została.
W niedzielę łatwo tu było spotkać znajomych,
pogawędzić nieco...
Zmieniła się dziś ulica – jak te latka lecają!
Po obu stronach ściekowe rowy przebiegały,
A do domów wchodziło się nad nimi, poprzez mostki małe.
Bramy i sienie dzieliły domostwa na dwoje,
jak jakieś przegrody;
Biegły też na podwórza oraz do ogrodów.
Nie było tu bruku, jezdnię kryły dyle,
Czyli duże belki; to właściwie tyle.
Ach, ileż nowości, informacji ile! Lecz nie zbaczaj z drogi.
Niech odpocznie głowa, a pracują... nogi.

Przyjrzyj się kościołowi, gdy dojdiesz do celu.
Jeśli deszcz nie pada, możesz, Przyjacielu,
Spocząć na ławce naprzeciw gmachu. Spójrz na jego front.
Dwóch rzymskich rycerzy broni wejścia co dnia.
Często kryliśmy się tu przed najazdami; ludzie też mówili,
Że w podziemiach pod wieżą pijarzy ukryli
W czasie wojny północnej swe skarby zakonne...
Nikt ich do dziś nie znalazł, przynajmniej – nie pomnę.

Czas na nas. Skieruj swe kroki, Towarzyszu miły
W tę stronę, której dziś jeszcze nie zwiedziłeś
Podwójne latarnie do celu zawiodą;
Jeśli wciąż nie wiesz, gdzie ruszać, możesz (inną modą)
Pójść w stronę kamienicy z berłem,
wzniesionym ponad inne domy.
Budynek w neorenesansowym stylu został postawiony
Niemal sto lat temu, lecz z wyglądu – „nówka”.
Czas pożegnać ulicę 3. maja, choć jest wizytówką
Dla całego miasta. Już za moich czasów były na niej sklepy,
Lokale, piwiarnie...
Gdy ktoś chciał się ubrać (lub pieniądze przepić),
Na Paniągę szedł, cudnie zaopatrywaną.
Rozejrzyj się teraz. Latarnie z dwoma lampami
Zmieniają się w pojedyncze; oto już przed nami
Na niebieskiej tabliczce - przy latarni pojedynczej
zaraz się zabieli
Słowo, które Ci zdradzi nazwę tej alei.
Miano _____ nosi;
o tym sławnym rodzie
Nieco później dokładnie jeszcze Ci opowiem.

A teraz wybierz brukowaną ulicę.

„Przeskocz na jednej nodze” ot, na drugą stronę
I znajdź hydrant, na którym zwierzę umieszczono.
To zwrócona w _____
odlana z metalu _____
Słuszne skojarzenie, przecież w wodzie pływa!
Zapamiętaj kierunek – zaraz Ci posłużą
Do wyboru kolejnej drogi Twojej podróży.
Idź dalej prosto Aleją, wciąż w zgodzie z chodnikiem;
Z prawej strony ogrodzenie jest Twym przewodnikiem.
Na zostawu dróg niech Ci się przypomni hydrantowa ryba;
Skręć w stronę, w którą była zwrócona. Pamiętaj ją chyba?
Rozejrzyj się teraz dokładnie -

_____ następną aleją
jest zwana;
Z prawej strony nietypowe i piękne ma zabudowania.
Pierwsze – dumnie rozstawione i z popiersiem wieszczą.
Nie wiesz, kto to?
Był autorem pieśni, ballad, niejednego wiersza,
Pisał powieści poetyckie i stworzył „Pana Tadeusza”...
To _____
co do dziś swoją twórczością nas wzrusza!
Z kolejnym domem (nr 8) w mig poradzisz sobie:
Spisz rzymskie litery _____
i rusz w dalszą drogę.
Kolejną Willę „Pod sową” też zobacz koniecznie:
Są tu i fontanna, i zegar słoneczny.
Choć zdobiony sgrafitem, co spojrzę na niego
To wracam do czasu dawno minionego...
Spróbuj zrozumieć zegar i rusz do łaciny:

_____ „WIDZISZ GODZINĘ, NIE ZNASZ GODZINY”.
Tak mówi sentencja, lecz po dłuższej chwili
Odczytasz godzinę i się nie pomylisz.
Jeszcze jedna willowa zagadka i pójdziemy dalej:
Czy wiesz, w jakim stylu te wille były budowane?
Odpowiedź znajdziesz na tym właśnie domu,
Spójrz, nawet tabliczkę tutaj powieszono:
_____ w stylu szwajcarskim.

Teraz odwróć się od nich. Zamek tuż przed Tobą!
Rusz spacerem, gdzie potrójne lampy Cię zawiodą,
Pamiętaj, aby iść w przeciwną stronę do tej, z której
przyszedłeś.

Gdzie to jest?

Rzeszów to ponad 200-tysięczne miasto, stolica województwa podkarpackiego, siedziba władz diecezjalnych, największy ośrodek przemysłowy, handlowo-usługowy, akademicki i kulturalny w południowo-wschodniej Polsce. Położony jest nad rzeką Wiśtók, która w okolicach Tryńczy, na północ od miasta wpada do Sanu. W Rzeszowie spotykają się dwie krainy geograficzne – równinna, lesista Kotlina Sandomierska i pięknie ukształtowane, pagórkowate Pogórze Karpackie. Dogodne położenie miasta na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych oraz bliskość południowej i wschodniej granicy (ok. 90 km od granic z Ukrainą i Słowacją) stanowią o jego znaczeniu jako ważnego węzła komunikacyjnego, sprzyjają rozwojowi gospodarki, handlu i turystyki.

Jak dojechać?

W Rzeszowie krzyżują się międzynarodowe trasy: E-40 – z Drezna do Lwowa i Kijowa, E-371 – z Gdańska przez Warszawę, na Słowację i południe Europy, a także drogi krajowe nr 9 i nr 19, łączące kraje skandynawskie i nadbałtyckie z państwami Europy środkowo-wschodniej oraz magistrała kolejowa E-30.

Samochodem: do Rzeszowa można dojechać drogą krajową nr 9 (Rzeszów- Warszawa) i 19 (Rzeszów-Lublin). Poza tym obecnie trwa budowa autostrady A4 biegnącej od Drezna przez Wrocław, Kraków i Rzeszów do Kijowa.

Pociągiem: obecnie Rzeszów jest podkarpackim węzłem kolejowym i posiada bezpośrednie połączenia m.in. z: Gdańskiem, Kijowem, Lwowem, Szczecinem, Warszawą, Wrocławiem i Zieloną Górą.

Samolotem: w odległości 7 km od centrum Rzeszowa znajduje się międzynarodowe lotnisko Rzeszów-Jasionka.

Początek questu:

Przy stuletniej trafficie u wylotu ul. Sokola, przy placu Farnym.

Czas przejścia questu: ok. 40 min.

Opiekun questu:

- zatrzymaj się - idź

Wydział Promocji i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miasta Rzeszowa, Rynek 11 , 35-064 Rzeszów , Tel. +48 17 875 47 63

Projekt przygotowany przez Wydział Promocji i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miasta Rzeszowa www.rzeszow.pl przy współpracy z firmą Planet PR www.planetpr.pl

Quest został przygotowany w oparciu o książkę Marka Czarnoty "Podania, legendy i opowieści z Rzeszowa i okolic".